

2007. AASTA PRANTSUSE KEELE RIIGIEKSAMI ANALÜÜS

Anu Treikelder, Katrin Meinart, Sandra Heidov

1. RIIGIEKSAMI EESMÄRGID JA RIIGIEKSAMITÖÖ PÕHIANDMED

Võõrkeele riigieksami eesmärgid lähtuvad haridusministri 16. novembri 2006. a määruse nr 40 „Õpitulemuste välishindamise põhimõtted, riigieksamitööde, põhikooli lõpueksamitööde ja üleriigiliste tasemetööde koostamise, hindamise ja tulemuste analüüsi alused“ sätestatud õpitulemuste välishindamise süsteemi eesmärkidest ning riigieksamile esitatavatest nõuetest:

- 1) hinnata põhikooli ja gümnaasiumi riiklikus õppekavas määratletud õpitulemuste saavutatust gümnaasiumiastme lõpus;
- 2) anda koolile ning õpetajatele võimalus hinnata oma õpilaste õpitulemusi üleriigilisel taustal;
- 3) suunata gümnaasiumi riigieksamite sisu ja vormi kaudu õppeprotsessi;
- 4) siduda järjestikuseid haridusastmeid ja -tasemeid;
- 5) anda välishindamise tulemuste põhjal tagasisidet kõigile asjast huvitatud osapooltele ning võimaldada kavandada ja teha muudatusi riiklikus õppekavas, õppekirjanduses, õpetajate täienduskoolituses, võimaldada suunata vastavat arendustööd.

Riigieksamitöö koostatakse eesmärgiga kontrollida võõrkeele alaseid pädevusi Euroopa Nõukogu (*EM*) keeleoskustaseme B2 ligilähedasel tasemel nelja osaoskuse (kirjutamine, kuulamine, lugemine ja kõnelemine) ning keele struktuuri tundmise kaudu (vt REKKi kodulehekülg).

Kõigil eksamiosadel on võrdne kaal: maksimaalne punktide arv iga osa eest 20, seega on eksamil maksimaalselt võimalik saada 100 punkti (vt tabel 1).

	Ülesannete arv	Küsimuste arv	Maksimaalne punktisumma	Aeg (min)
Kirjutamine	2		20	80
Kuulamine	3	12 + 10 + 10 = 32	20	35
Lugemine	3	11 + 12 + 9 = 32	20	50
Keelestruktuur	3	18 + 14 + 8 = 40	20	40
Rääkimine	2		20	15

Tabel 1. 2007. a prantsuse keele riigieksami osad

Võõrkeelte riigieksamitööd koosnevad kahest osast: kirjalikust ja suulisest. Eksami kirjalik osa koosneb kirjutamis-, kuulamis-, lugemis- ja keelestruktuuri osast. Suuline osa koosneb sissejuhatavast lühivestlusest eksaminandi ja intervjuueerija vahel, eksaminandi ettevalmistatud monoloogist, teemakohasest vestlusest intervjuueerija ja eksaminandi vahel ning rollimängust.

Objektiivselt hinnatavad kuulamis- ja lugemisosad koosnesid 2007. a prantsuse keele riigieksamitöös kumbki 32 üksiküsimusest (igäühe kaal 0,625 punkti), keelestruktuuri osas 40 üksiküsimusest (igäühe kaal 0,5 punkti).

Kirjaliku ja suulise väljendusoskuse hindamiseks kasutati vastavaid hindamisskaalasid (vt REKKi kodulehekülg).

2. EKSAMIL OSALEJATE ANDMED JA EKSAMITÖÖ TULEMUSED

2007. a prantsuse keele riigeksami sooritas kokku **36 eksaminandi 11 koolist**.

2007. a riigeksamil osales eesti õppekeelega koolidest 27 eksaminandi (75%) ja vene õppekeelega koolidest 9 eksaminandi (25%). See suhe ei erine oluliselt 12. klassi prantsuse keele õppijate suhtarvust eesti ja vene õppekeelega koolides 2006./2007. õppeaastal (vastavalt 570 (70%) ja 246 (30%) abiturienti). Samas, kuna erinevalt eesti õppekeelega koolidest ei õpetata üheski vene õppekeelega koolis prantsuse keelt A-keelena, siis tundub see osutavat vene õppekeelega koolide õpilaste suuremale motivatsioonile valida võõrkeele riigeksamiks just prantsuse keel. Teisalt võib see teatud määral peegeldada ka riigeksamitulemuste väiksemat osatähtsust vene õppekeelega koolide lõpetajate tulevikuplaanides, kes seovad need võib-olla harvemini Eesti kõrgkoolidega.

	2004	2005	2006	2007
Koolide arv	11	11	15	11
Eksaminandide arv	63	80	57	36
Kõrgeim tulemus ¹	97	95	94	97
Madalaim tulemus	29	33	36	44
Keskmine tulemus	79,6	74,5	75,2	77,5
Standardhälve ²				

Tabel 2. Prantsuse keele riigeksami üldstatistika 2004–2007

Tabelist 2 on näha, et ka osalenud koolide hulk on vähenenud võrreldes 2006. aastaga, kuid see on samal tasemel kui kahel varasemal aastal, nii et siin ei saa täheldada olulist vähenemistendentsi. Samas näib koolide ja eksaminandide arvu võrdlus osutavat sellele, et eksaminandide üldarvu kahanemine pole tingitud prantsuse keele õpetamise vähenemisest Eesti koolides, vaid pigem juba ülal väljatoodud õpilaste motivatsiooni langusest prantsuse keele eksami valikul.

2007. a osales prantsuse keele riigeksamil 21 eksaminandi vähem kui eelmisel aastal ja 2005. aastaga võrreldes on erinevus juba 43 eksaminandi. Samas tuleb muidugi silmas pidada asjaolu, et 2005. a osalejate hulk oli läbi aastate kõrgeim ja seega pigem erandlik – üldiselt on prantsuse keele riigeksamit sooritanud umbes 60 eksaminandi. Teisalt tuleb arvestada ka sellega, et nii väikeste arvandmete puhul tulevad väiksemadki kõikumised eriti teravalt esile.

Prantsuse keele riigeksami keskmine tulemus on olnud läbi aastate kõrge, püüdes 75 punkti (protsendi) ümber. 2007. a keskmine tulemus (77,5) ei erine oluliselt varasematest. Ka 2007. a ei õnnestunud ühelgi eksaminandil saavutada maksimumtulemust (100 punkti), kõrgeimaks tulemuseks jäi 97, mis on võrreldav varasematel aastatel saavutatuga. Järgepidevalt on paranenud madalaimad tulemused, vastavalt nelja aasta lõikes 29, 33, 36 ja 44 punkti, mis toetab ülalpool väljatoodud tendentsi, et prantsuse keele riigeksami valivad üha sagedamini vaid prantsuse keeles hästi edasijõudvad õpilased. Kõrgeimate ja madalaimate tulemuste vahe näib osutavat eksaminandide taseme järkjärgulisele ühtlustumisele: 2007. a oli see (53 punkti) viimase nelja aasta väikseim. Varasematel aastatel oli see vahe 58 (2006), 62 (2005), 68 (2004) punkti. Samas, kuna eksaminandide arv ja samuti väljatoodud vahed on väga väikesed, tuleb siin taas hoiduda laiemate üldistuste tegemisest.

¹ Tulemus punktides näitab ka tulemust protsentides

² Testitulemuste hajuvuse mõõt, mis näitab, kui hajutatud on muutuja väärtused keskväärtuse suhtes

	Üldine M/N	Gümnaasium ³	Täiskasvanute gümnaasium	Suurlinna kool ⁴	Valla- ja väikelinna kool	Teeninduspiirkonnata kool ⁵	Eesti õppekeelega kool	Vene õppekeelega kool
Eksaminandide arv	36 9 (25,0%) / 27 (75,0%)	34 (94,4%)	1 (2,8%)	13 (36,1%)	1 (2,8%)	21 (58,3%)	27 (75,0%)	9 (25,0%)
Keskmine tulemus	77,5 85,9 / 74,7	78,3	85	74,6	44	80,5	81,9	64,4
Keskmise tulemuse usaldusvahemik ⁶	73,0–82,0 80,4–91,4 / 69,2–80,2	74,0– 82,6	-	65,7– 83,6	-	75,8– 85,2	78,5– 85,3	51,5– 77,4
Madalaim tulemus	44 75 / 44	48	85	48	44	51	59	44
Kõrgeim tulemus	97 97 / 92	97	85	93	44	97	97	88
Standardhälve	13,3 7,2 / 13,8	12,4	-	14,8	-	10,3	8,6	16,8

Tabel 3. Eksami tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

Tabelist 3 on näha, et eesti õppekeelega eksaminandide keskmised tulemused olid vene õppekeelega eksaminandide tulemustest 17,5 punkti võrra paremad, see erinevus on mõnevõrra suurem kui eelnevatel aastatel ning on statistiliselt oluline (vrd keskmiste tulemuste usaldusvahemikke). Kuid siinjuures tuleb kindlasti arvesse võtta asjaolu, et suur osa eesti õppekeelega eksaminandidest olid teeninduspiirkonnata koolidest, kus eksamitulemused on üldiselt paremad kui Eestis keskmiselt. Teisalt kõige madalam tulemus kuulub väljaspool Eestit kooli lõpetanud vene õppekeelega eksaminandile, mis nii väikeste arvude puhul mõjutab oluliselt selle grupi keskmist tulemust.

Eksami sooritanud 36 eksaminandist olid 25% meessoost ja 75% naissoost (vt tabel 3). Naissoost eksaminandide keskmine tulemus (74,7) jäi erinevalt eelmistest aastatest seekord alla meessoost eksaminandide tulemusele (85,9), keskmiste tulemuste erinevus on statistiliselt oluline (keskmiste tulemuste usaldusvahemikes ei ole kattuvust). Ka kõrgeim saavutatud punktisumma (97) kuulub noormehele. Samuti on meessoost eksaminandide grupi tase tunduvalt ühtlasem kui naissoost eksaminandidel (vahe madalaima ja kõrgeima tulemuse vahel noormeestel 22 ja neidudel 48, standardhälve vastavalt 7,2 ja 13,8). Nii võib öelda, et eksami üldise kõrge keskmise tulemuse kujundasid 2007. a põhiliselt eesti õppekeelega noormehed. Samas tuleb ülimalt ettevaatlik olla igasuguste üldistustega, arvestades eksaminandide väga väikest üldarvu.

Vastavalt kooli asukohale jagunesid eksaminandid järgmiselt: suurlinnakoolidest oli 13, teeninduspiirkonnata koolidest 21 eksaminandi ning valla- ja väikelinnade koolidest üks eksaminand. Seega saab asukohatüübi järgi omavahel võrrelda vaid suurlinna ja teeninduspiirkonnata koolide tulemusi. Teeninduspiirkonnata koolide keskmised tulemused on reeglipäraselt kõrgemad võrreldes teiste asukohatüüpidega, erinevus keskmiste tulemuste vahel on statistiliselt oluline. Võime aga täheldada, et

³ Päevase õppevormiga gümnaasium

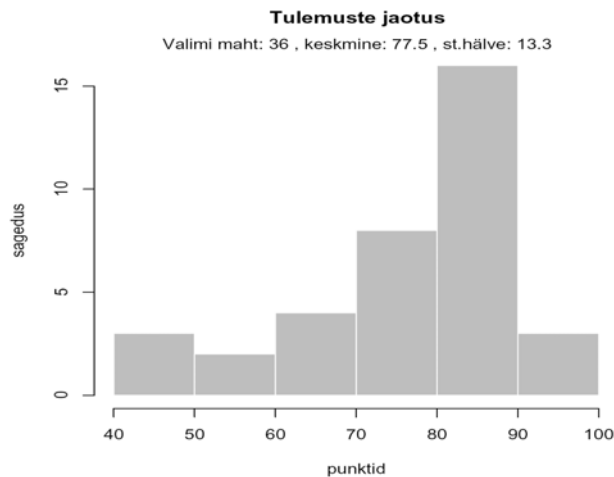
⁴ Määruse mõistes Tallinn, Tartu, Pärnu, Narva, Kohtla-Järve

⁵ Teeninduspiirkonnata päevase õppevormiga üldhariduskool

⁶ Alumine ja ülemine piir tähistavad keskväärtuse usaldusvahemikku (UV) usaldusnivool 95%. Kui kahel usaldusvahemikul on olemas ühisosa, siis ei saa öelda, et keskmiste erinevus on statistiliselt oluline (usaldusnivool 95%).

erinevused maksimum- ja miinimumsooritustes ei ole märkimisväärsed (neli punkti maksimumi ja kolm punkti miinimumi puhul). Ulatus madalaimate ja kõrgeimate tulemuse vahel on praktiliselt võrdne mõlemas koolitüübis.

Järgnevalt on joonisel 1 diagrammina esitatud 2007. a eksami tulemuste üldine jaotus.

Joonis 1. 2007. a eksamitulemuste jaotus

Tulemuste jaotusköver (joonis 1) näitab, et prantsuse keele riigieksami tulemuste skaala algab 40 punktist (protsendist) ja valdav osa tulemustest langeb vahemikku 80–90, mis osutab üldisele kõrgele keskmisele lahendusprotsendile. Suhteliselt sarnane miinimumi (40–50) ja maksimumi (90–100) saavutanute hulk näib osutavat eksami optimaalsele raskusastmele eksami sooritanud 36 eksaminandi jaoks. Sarnane tulemuste jaotus on püsunud alates 2003. aastast, kui jaotuskövera kõrgpunkt nihkus vahemikult 71–80 punkti vahemikule 81–90. Aastate lõikes on varieerunud vahemikesse 71–80 ja 91–100 kuuluvate tulemuste osakaal, samuti on nihkunud jaotuskövera algusvahemik, mis 2007. a algab esmakordselt vahemikust 41–50. Eelmise nelja aasta jooksul on see asunud ühe või isegi kahe vahemiku võrra allpool (vt REKKi kodulehekülg).

2. 1. Kirjutamisosa

Kirjutamisosas kontrollitakse gümnaasiumilõpetaja oskusi kirjutada ja vormistada erinevaid tekste, samuti tema oskust kasutada adekvaatselt õpitud grammatilisi vorme.

Kirjutamisosa	2004	2005	2006	2007
Eksaminandide arv	63	80	57	36
Keskmine tulemus punktides	14,0	11,8	13,9	13,8
Keskmine sooritusprotsent	70,0	59,0	69,5	69,0
Kõrgeim sooritusprotsent	100	95	100	100
Madalaim sooritusprotsent	30	0	10	20

Tabel 4. Kirjutamisosa tulemused 2004–2007

Kirjutamisosa üldine keskmine tulemus oli 2007. a 13, 8 punkti e 69,0% (vt tabel 4). Selline kirjutamisosa tulemus on aastatega 2006 ja 2004 võrreldes sama, jäädes 69% ringi, 2005. a on nii kõrgeim kui ka madalaim sooritus nelja aasta lõikes väikseim ja tingib seega ka madalaima keskmise.

2005. a. saadud 0-punktiline tulemus tähendab reeglina teemast mööda kirjutamist kirjandi puhul ja praktiliselt loetamatut lühikese ülesande täitmist. Ülejäänud kolmel aastal 0-punktilist lõpptulemust ei ole.

	Üldine M/N	Gümnaasium	Suurlinna kool	Teeninduspiirkonnata kool	Eesti õppekeelega kool	Vene õppekeelega kool
Eksaminandide arv	36 9 (25,0%) / 27 (75,0%)	34 (94,4%)	13 (36,1%)	21 (58,3%)	27 (75,0%)	9 (25,0%)
Keskmine tulemus	13,8 (69,0%) 15,9 (79,5%) /13,2 (66,0%)	14,2 (71%)	12,8 (64,0%)	15,1 (75,5%)	15,0 (75,0%)	10,3 (51,5%)
Keskmise tulemuse usaldusvahemik	12,6–15,1 14,2–17,6 / 11,7–14,7	13,0–15,3	11,2–14,4	13,5–16,6	14,0–16,0	7,0–13,6
Madalaim tulemus (%)	20 62 / 20	25	40	25	52,5	20
Kõrgeim tulemus (%)	100 100 / 90	100	87,5	100	100	90
Standardhälve	3,6 2,2 / 3,8	3,3	2,7	3,4	2,5	4,3

Tabel 5. Kirjutamisosa tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

Kirjutamisosa keskmine lahendus 69,0% on väga hea tulemus, olles võrreldav ka eelnevate aastate tulemustega, jäädes aga siiski teiste osadega võrreldes mõnevõrra madalamaks. 2007. a oli neid eksamiande, kes kirjutasid maksimumtulemusele – 20 punkti ja ka neid, kelle tulemuseks jäi vaid 4 punkti (20%). Kirjutamisosa on reeglina see osa eksamist, mis eristab tugevamad keeleoskajad nõrgematest, kuna näitab eksaminandi oskust keelt reaalselt kasutada.

Kirjutamisosa parimad tulemused saavutasid meessoost eksaminandid eesti õppekeelega koolidest. Kooli asukohatüüpidest olid paremad sooritused tavapäraselt teeninduspiirkonnata koolide lõpetajatel. Keskmiisi tulemusi eksaminandide õppekeele järgi võrreldes jäid mõnevõrra nõrgemaks tulemused vene õppekeelega eksaminandidel, kuid jälgides viimaste kõrgeimat ja madalaimat sooritusprotsenti näeme, et 9 eksaminandi tulemused jaotuvad 90% ja 20% (18 ja 4 punkti) vahele, samas kui eesti õppekeelega koolide 27 eksaminandi tulemused on palju kompaktsemalt koos. Selline tulemuste jaotus viitab eelpool mainitud asjaolule, et vene koolide eksaminandide hulgas oli prantsuse keelt nii B- kui C-keelena õppijaid, samas kui teise grupi eksaminandid olid enamuses A-keele õppijad. Samuti on oluline teada, et teeninduspiirkonnata koolide eksaminandide hulgas ei ole vene õppekeelega eksaminande.

Seega ei saa antud kontingendi puhul väita, et vene õppekeelega koolidest pärit eksaminandid on eesti õppekeelega koolide eksaminandidest nõrgemad, pigem võime eeldada, et kui need õppurid oleksid õppinud prantsuse keelt A-keelena, võiksid nende tulemused olla tunduvalt kõrgemad.

2007. a. eksami kirjalik osa koosnes eelmistele aastatele sarnaselt kahest ülesandest: lühemast (pikkusega 100 sõna) – kirjast – ning pikemast (pikkusega 200 sõna) – arutlevast kirjandist. Mõlema ülesande puhul eeldati B2 tasemele vastavalt rikkaliku ning täpse sõnavara kasutamist ja head grammatikat.

Esimese ülesande täitmise eest oli võimalik saada 5 punkti.

Esimeseks ülesandeks oli 2007. a eksamil kirja kirjutamine vastuseks kaasüürilise otsimise kuulutusele. Eksaminandil oli vabadus valida ise kirja toon (register), kas siis ametlikum või siis vabamas vormis, kuid eeldati, et kord valiku teinuna jäädaks vastava stiili juurde kogu kirja ulatuses. Siingi eeldati eksaminandilt selget väljendusoskust, sobiva keeleregistri valikut ja sobivate viisakusväljendite kasutamist. Tööjuhises olid ära toodud ka põhilised punktid, mis kirjas pidid olema kajastatud. Kirja pikkuseks oli ette antud 100 sõna, millest selle aasta eksaminandid valdavalt ka kinni pidasid. Kirja hindamisel arvestati lisaks sisule ka kirjale sobivat ülesehitust nagu pöördumine ja vastavalt sobiv viisakusväljend kirja lõpus. Enamus eksamitöödest vastas neile nõuetele.

Kahe eksaminandi puhul hinnati kiri 0 punktiga, sest kirjutatu ei vastanud ülesande juhises nõutule. Puudusena esines kirjades ka pöördumise ja stiiliga mitesobiva viisakusväljendi kasutamist lõpus, st et eksaminand alustas kirja kas ametlikule kirjale sobivate väljenditega ja lõpetas justkui sõbra poole pöördudes või vastupidi.

Teise ülesande ehk arutleva kirjandi kirjutamise eest oli võimalik saada 15 punkti. Ülesande täitmisel hinnati vastavalt hindamisjuhisele nelja aspekti:

- sisu – 4 punkti;
- loetavus ja sidusus – 3 punkti;
- sõnavara ja väljendusoskus – 4 punkti;
- grammatika – 4 punkti.

Erinevusena eelnevatest aastatest ei saanud eksaminand kirjutamisel valida enam mitme teema vahel, vaid kõik eksaminandid kirjutasid ühel ja samal teemal – *Je vis et je laisse vivre les autres: la reflexion sur la tolérance*.

	Sisu	Loetavus ja sidusus	Sõnavara ja väljendusoskus	Grammatika
Keskmine sooritusprotsent	65,3	73,6	62,3	67,4

Tabel 6. Kirjutamisosa 2. ülesande sooritus hinnatavate aspektide kaupa

Kõige kõrgemalt hinnati 2007. a (nii nagu ka eelnevatel aastatel) arutlevate kirjandite puhul loetavust ja sidusust (keskmine sooritus 73,6%), mõnevõrra madalamaks jäi keskmine sooritusprotsent sisu ning sõnavara ja väljendusoskuse eest, mida teema suhtelist raskust arvestades võib lugeda ootuspäraseks. Samas tuleb jätkuvalt silmas pidada, et kui me räägime madalast sooritusprotsendist, siis üle 60%-ne tulemus on siiski hea tulemus.

	Üldine	Noormehed	Neiud
Eksaminandide arv	36	9	27
1. ülesande keskmine tulemus (%)	76,7	90,0	72,2
2. ülesande keskmine tulemus (%)	66,7	75,9	63,6

Tabel 7. Kirjutamisosa 1. ja 2. ülesande tulemuste võrdlus eksaminandide soo järgi

Kahest ülesandest oli lühema ülesande sooritus tunduvalt kõrgema keskmisega (76,7%) kui pikema ülesande sooritus (66,7%) ja seda kõikides võrreldavates rühmades. Nagu eespool mainitud, oli 1. ülesande puhul kaks 0 punktiga hinnatud tööd, ühe autoriks eesti õppekeelega ja teise autoriks vene õppekeelega naissoost eksaminand.

2. ülesande juures lisandub keelelistele oskustele ka eksaminandi oskus kirjutada arutlevat kirjandit – esitada poolt- ja vastuargumente, põhjendada oma arvamust – ning loomulikult oskus kasutada teemakohast sõnavara. Kõik see muudab kirjandi kirjutamise kirja kirjutamisest mõnevõrra raskemaks, eksimuvõimalused on suuremad kõikides hinnatavates aspektides.

Esimese ülesande puhul võis tulemust positiivselt mõjutada eksaminandidele jäetud valik kirja tooni ja aegade kasutamise suhtes. Sõnavaraliselt ja grammatiliselt oodati eelkõige korrektset eneseväljendusoskust, mis võimaldas piirduda ühe-kahe vajaliku ajavormi kasutamisega. Seevastu oli teises ülesandes maksimumtulemuse saavutamiseks vaja teemaga seotud rikkaliku sõnavara olemasolu.

2007. a kirjandid mõjusid nii oma ülesehituselt kui teemaarenduselt üldiselt küpsemalt kui 2006. a kirjandid. Rohkem oli näha teksti loogilist ülesehitust, samas jäi vastav sõnavara endiselt suhteliselt piiratuks (nt *Premièrement, deuxièmement, pour conclusion*). Grammatiliselt andsid mõlemad ülesanded eksaminandile võimaluse end normaalselt väljendada ka suhteliselt väheste erinevate ajavormide kasutamisel. Samas maksimumpunkte said kummagi ülesande puhul vaid need eksaminandid, kes oskasid näidata grammatilist mitmekülgust, st oskust kasutada erinevaid ajavorme ja konstruktsioone.

Kokkuvõtteks võib öelda, et valdav osa 36 eksaminandist sai kirjutamisülesannetega hästi või väga hästi hakkama, keskmine tulemus oli üle 60% enamuses vaadeldavates gruppides.

2.2. Kuulamisosa

Lisaks riiklikule õppekavale (*RÕK*) lähtus eksamit ettevalmistav töögrupp EN keeleoskustaseme B2 tasemekirjeldusest, millele vastavalt antud tasemele jõudnud keeleõppija mõistab kõnekeelt edastatuna vahetult või meediakanali kaudu nii talle tuttavatel kui tundmatutel teemadel, mis tavaliselt tulevad ette isiklikus, sotsiaalses, akadeemilises või töölases valdkonnas, kusjuures arusaamist võib takistada vaid suur müra ja/või idioomide kasutamine; saab aru pikematest kõnedest ja ettekannetest ning tuttava teema puhul isegi nende keerukamate nüansside; saab aru enamiku teleuudiste, publitsistika-saadete ja filmide sisust.

2007. a eksami kuulamisosas käsitleti järgmisi RÕKi läbivaid teemasid:

- turvalisus (2. ül);
- keskkond ja säästev areng (1., 2., 3. ül).

Käsitletud ainekavateemadeks olid:

- sotsiaalsed probleemid;
- keskkond, Eesti, maailm: loodus ja looduskaitse, majandus, kultuuritavad;
- õpitavat keelt kõnelevad maad: reisimine, kultuur, rahvusvahelised suhted;
- õppimine ja töö: töö ja tööpuudus.

Kuulamisosa koosnes kolmest ülesandest, andes kokku 20 punkti. 2007 a. eksamil olid kõik üksikküsimused võrdse kaaluga, nii nagu on see kõikide võõrkeelte eksamite puhul ja erineva kaaluga üksikküsimusi enam ei ole. Kuulamisosas oli 32 üksikküsimust, seega oli iga üksikküsimuse väärtuseks 0,625 punkti. Eksamiülesanded olid eeltestimise ja eksami ettevalmistava komisjoni arvamuse põhjal järjestatud lihtsamast raskemani. Kuulamisosa tekstide kogupikkus oli 1445 sõna. Tekste kuulati kaks korda.

	2004	2005	2006	2007
Eksaminandide arv	63	80	57	36
Keskmine tulemus punktides	17,7	16,1	14,7	14,7
Keskmine sooritusprotsent	88,5	80,5	73,5	73,5
Kõrgeim sooritusprotsent	100	100	97,5	100
Madalaim sooritusprotsent	10,5	41,3	37,5	35

Tabel 8. Kuulamisosa tulemused 2004–2007

Ülaltoodud tabelist nähtub, et 2007. a ja 2006. a prantsuse keele riigieksami kuulamisosa keskmised tulemused on võrdsed. Silma torkab suurem erinevus võrreldes 2004. ja 2005. a kuulamisosa tulemustega. Põhjust tuleb ilmselt otsida 2007. a kuulamisosa kolmandast, raskeimast ülesandest, kus eksaminandid pidid kuuldu põhjal kirjalikult lünki täitma. Avatud lüngaga kuulamisülesannet sisaldas ka 2005. a riigieksamitöö, kuid siis nõuti konkreetse sõna kirjapanekut vastusena konkreetsele küsimusele, samas kui 2007. a eksamitöö 3. ülesandes pidid eksaminandid paigutama sõnad konteksti. Ka ülesannete teemavaldkond oli erinev.

	Üldine M/N	Gümnaasium	Suur- linna kool	Teenindus- piirkonnata kool	Eesti õppe- keelelega kool	Vene õppe- keelelega kool
Eksami- nandide arv	36 9 (25,0%) / 27 (75,0%)	34 (94,4%)	13 (36,1%)	21 (58,3%)	27 (75,0%)	9 (25,0%)
Keskmine tulemus	14,7 (73,5%) 16,7 (83,5%) / 14,2 (71,0%)	14,9 (74,5%)	14,1 (70,6%)	15,3 (76,9%)	15,5 (77,5%)	12,5 (62,8%)
Keskmise tulemuse usaldus- vahemik	13,7–15,9 14,9–18,6 / 12,8–15,4	13,8–16,0	11,8–16,5	14,3–16,5	14,4–16,6	9,7–15,4
Madalaim tulemus (%)	34 66 / 34	45	47	59	47	34
Kõrgeim tulemus (%)	100 96,8 / 100	100	96,8	100	100	93,7
Standard- hälve	3,3 2,4 / 3,3	3,1	3,9	2,3	2,8	3,7

Tabel 9. Kuulamisosa tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

Kuulamisosa sooritasid kõige paremini teeninduspiirkonnata kooli neiu ja ainuke täiskasvanute gümnaasiumi esindaja ning eesti õppekeelela teeninduspiirkonnata koolide noormehed. Erinevus on eesti ja vene õppekeelela eksaminandide keskmistes tulemustes, kuid vaadeldes nende tulemuste usaldusvahemikke (vt tabel 9) näeme, et statistiliselt see erinevus ei ole oluline. Keskmiste tulemuste usaldusvahemikke vaadeldes näeme ka, et vene õppekeelela eksaminandide tase oli ebahütlasem (konkreetse tulemusena oli parim tulemus 93,7%, samas kui nõrgim lahendas ülesanded vaid 34% ulatuses). Taseme ebahütlusele viitab ka suurem standardhälve (3,9) kui eesti õppekeelela eksaminandidel. Kindlasti tuleb aga silmas pidada vene õppekeelela eksaminandide üliväikest arvu ja seda, et kokkuvõttes said nad kuulamisosa ülesannetega hästi hakkama (keskmine sooritusprotsent 62,8).

	1. ülesanne	2. ülesanne	3. ülesanne
Keskmine sooritusprotsent	87,5	74,4	56,9

Tabel 10. Kuulamisosa ülesannete keskmised sooritusprotsendid

Kõige paremini said eksaminandid hakkama 1. ülesandega (vt tabel 10), raskeimaks osutus 3. ülesanne. Keskmisi sooritusi vaadates võib öelda, et ülesannete raskustase tõepoolest kasvas sujuvalt. Kui 1. ülesanne oli jõukohane valdavale osale eksaminandidest ning ei eristanud tugevamaid eksaminande nõrgematest, siis 2. ja 3. ülesande eristusjõud oli hea.

1. ülesanne (12 üksikküsimust)

Ülesanne koosnes kolmest erineva teemaga pikemast uudisest ja õige-vale valikuga küsimusest. Uudislood käsitlesid keskkonna- ja tööhõuturuteemat. Eksaminandil tuli otsustada, millised lugude kohta pakutud väited on tõesed, millised mitte. Iga uudise kohta oli neli väidet. Sellist tüüpi ülesanne, mis põhineb konkreetse info kuulamisel ja selle põhjal valiku tegemisel, osutus ootuspäraselt kõige kergemaks, mida näitab ka kõrge sooritusprotsent – 87,5. Kolmele küsimusele kaheteistkümnest andsid õige vastuse kõik eksaminandid. Üksikküsimuste madalaimaks sooritusprotsendiks oli 69.

2. ülesanne (10 üksikküsimust)

Ülesanne koosnes kaheksast eriteemalisest lühiuudisest. Tegemist oli sobitusülesandega, eksaminand pidi sobitama lühiuudised ja pealkirjad. Pealkirjades oli enamasti kasutatud parafraseeringut, mis raskendas ülesannet ja nõudis uudise sisulist mõistmist, lisaks olid mõned pealkirjad ja teemad osaliselt kattuvad. Kaks pealkirja jäi valikus üle, sellele oli viidatud ka tööjuhises. Teine ülesanne osutus raskemaks kui esimene, ehkki uudistes käsitletud teemad võisid eksaminandide jaoks olla igapäevasemad. Koostajate hinnangul vastas ülesanne EN keeleoskustaseme B2 kirjeldusele (*mõistab salvestisi ühiskeeles (RÖK: standardkeeles), mis suuresti on levinud avalikus, töö- ja hariduselusel, ning tabab kõneleja seisukohti, hoiakuid ja jutu sisu*).

Ülesande üldine keskmine lahendus oli väga hea. Tugevamad eksaminandid said antud ülesandega väga hästi hakkama. Nõrgemad eksisid sobitamisega juhul, kui uudiste teemad ja sõnavara osaliselt kattusid (nt 13., 14., 19. küsimus, kus teemadeks olid erinevad looduskatastroofid, vastavalt üleujutus, maavärin ja orkaan). Ka tugevamad eksaminandid ajasid enim segi 13. ja 19. küsimuse vastuse. Nõrgemad eksaminandid valisid lisaks pealkirju nr 16 ja nr 22, millele vastavaid uudiseid ülesandes ei olnud. Vastuseid analüüsides võib öelda, et viimasel juhul polnud uudisest aru saadud ja pealkiri valiti huupi.

3. ülesanne (10 üksikküsimust)

Ülesande sisuks oli raadio vestlussaade viinamarjakasvatuse teemal, tüübilt oli tegemist lausete täiendamist nõudva lünkülesandega. Eksaminandilt oodati kuuldu mõistmist ning lünkade täitmist sobivate sõnadega. Et kirjalik tekst oli parafraseeritud (pandud jutustavasse vormi), siis nõudis ülesande täitmine kuuldu täielikku mõistmist. Hindamisel võeti arvesse kõik sisuliselt õiged vastused. Tööjuhises oli rõhutatud – *en vous inspirant de ce que vous avez entendu*. Kõik õigeksloetud vastusevariandid lisati enne eksami toimumist koostatud hindamisjuhendisse. Eeltestimiste ja eksamikomisjoni hinnangu põhjal vastas ülesanne EN keeleoskustaseme B2 kirjeldusele (*mõistab salvestisi ühiskeeles, mis suuresti on levinud avalikus, töö- ja hariduselusel, ning tabab kõneleja seisukohti, hoiakuid ja jutu sisu. Suudab kaasa mõelda emakeelekõnelejate elavale mõttevahetusele*). Nagu eespool mainitud, oli see ülesanne kolmest raskeim ja mõeldud eristama tugevamaid eksaminande nõrgematest. Selle eesmärgi ülesanne ka täitis. Ülesande raskustaset tõstsid järgmised asjaolud:

- teema ei olnud igapäevane, kuid samas oli väga kultuurilooline;
- teksti parafraseerides oli kasutatud sõnu, mis võib-olla ei olnud eksaminandidele tuntud (nt

- ferroviaire, locomotive*). Et neid mõista ja tekstist tuge leida, pidi räägitust tervikuna aru saama;
- ümberjutustatud teksti pidi pidevalt võrdlema räägitava jutuga;
 - eksaminandid olid vabad kuuldu ümbersõnastamisel, lisaks tuli see paigutada konteksti, mitte vastata konkreetsetele küsimustele.

Ehkki 3. ülesande keskmine lahendusprotsent oli võrreldes 1. ja 2. kuulamisülesandega madalam, oli see kokkuvõttes siiski hea – ligi 57. Tugevamad eksaminandid said nõutuga väga hästi hakkama. Ülesande suhtelisele raskusele viitab aga asjaolu, et madalaimaks punktitulemuseks oli 0 ja nelja küsimuse lahendatus tervikuna jäi alla 50%. Need küsimused (nr 24, 25, 26 ja 31) osutusidki raskeks eelkõige nõrgemate eksaminandide jaoks. Vaadeldgem neid lähemalt.

Küsimuses nr 24 pidi lünka kirjutama sõna *cave à vin*. Lünka ei osanud täita keegi nõrgematest eksaminandidest (üldine lahendatus 36%). Hindamiskomisjon ei lugenud õigeks, kui lünka oli kirjutatud ainult sõna *cave*, seda enam, et järgnes omadussõna *locale*, mis oleks antud teksti muutnud ebaloogiliseks, samas loeti õigeks nt vastusevariant *cave de vin, cave pour faire du vin*. Et kogu kuuldu jutt puudutas veini säilitamist ja säilituskohti ning tingimusi, ei saadud tõenäoliselt aru räägitud tekstist tervikuna. Samas võis tegu olla ka sõnaga, millega eksaminandid olid vähe või üldse mitte kokku puutunud.

25. küsimuse puhul (üldine lahendatus 31%) oli vaja lünka kirjutada sõna *tunnel*. Ka siin ei saanud keegi nõrgematest eksaminandidest punkti. Vastuseks oli kirjutatud nt *cave de vin, chemin, endroit, caravan, espace, citadelle*. Selle küsimusel puhul võib arvata, et ka sõna *tunnel*, mis muidu on kõigile tuttav, jäi konkreetse ülesande kontekstis arusaamatuks, põhjuseks taas tervikteksti mittemõistmine.

Enim raskusi valmistas kõigile eksaminandidele 26. küsimus (lünka täitis korrektselt vaid 14% eksami sooritanutest), kus eeldati sõna *cooperative* kirjutamist. Sõna *cooperative* kõlas ka intervjuus, ülesande tekstis oli antud lisaks eessõna *en*. Lünka kirjutati muuhulgas selliseid variante nagu *Allemagne, Canada, vignoble, été*. Ilmselt jäi eksaminandidele lihtsalt arusaamatuks, millise sõna kirjutamist antud lünka oodati. Eessõna ärajätmisel oleks eksaminandidel olnud ehk rohkem vabadust ja julgust lauset täiendada mõne muu variandiga, mis samuti oleks sisuliselt õige olnud (nt *ensemble, dans cette commune*).

28. küsimuse puhul oli vaja lünka kirjutada sõna *chemin de fer*. Tugevamad õppurid tulid sellega hästi toime (sooritusprotsent 73), nõrgematele käis nõutu üle jõu (sooritusprotsent 10). Põhjuseks oli ilmselt taas asjaolu, et antud lõigust tervikuna ei saadud aru, sest jutuajamises peatuti konkreetset raudteel ja raudteeühendusel ning sellest räägiti üsna pikalt. Et 28. küsimuse puhul oli töodes kõige rohkem tühje lünki, võib arvata, et mõnele eksaminandile jäi lihtsalt arusaamatuks, millise sõna kirjutamist lünka oodati. Võib-olla oleks osatud lünka täita juhul, kui teises lausepooles oleks sõna *locomotive* asemel olnud sõna *train*. Vastusevariantidena oli muuhulgas pakutud sõnu *stockage, chateau, route-fer, gare*.

Kõigi kolme 2007. a riigieksami kuulamisosas olnud ülesande tulemusi kokku võttes võib märkida järgnevat:

- eksaminandid saavad hästi hakkama ülesandetuübiga, mis sisaldab valikvastusküsimusi, seda ka juhul, kui väited on ümber sõnastatud;
- raskusi ei valmista igapäevaseid teemasid käsitlevate tekstide kuulamine, juhul kui need on ühis- e standardkeeles ja ette kantud normaalses kõnetempos;
- endiselt on eksaminandide jaoks kõige keerulisem kuulatava teksti jälgimine ja selle põhjal märkmete tegemine, seda esmajoones pikema seotud teksti põhjal. Ilmselt tehakse koolis seda tüüpi kuulamisharjutusi vähe. Õpetajad peaksid antud oskuse arendamisele rohkem tähelepanu pöörama, unustamata õpilastele rõhutada, et kirjutamist nõudvate kuulamisülesannete puhul ei hinnata ortograafiat, vaid seda, kas sõna on sisuliselt ja foneetiliselt õige.

2.3. Lugemisosa

Riikliku õppekava kohaselt on gümnaasiumilõpetaja võõrkeeles omandanud lugemisvilumuse, mõistab ja oskab tõlgendada erinevaid tekste, oskab kasutada sõnaraamatut. Õpitulemusena oskab ta leida tekstist vajalikku või huvipakkuvat infot ja tuletada tundmatute sõnade tähendust konteksti abil temale tuntud elementide kaudu. EN keeletasemete kirjelduse kohaselt saab B2 tasemel jõudnud keeleõppija aru aktuaalsetel teemadel kirjutatud artiklitest, kus autorid väljendavad mingeid kindlaid seisukohti või vaatenurki ning saab aru tänapäevasest proosast; tal on suur aktiivne lugemissõnavara, kuid raskusi võib esineda haruldaste idioomide mõistmisega.

2007. a prantsuse keele riigieksami lugemisosas käsitleti RÕKi läbivatest teemadest keskkonna ja säästva arengu teemat (1. ja 3. tekst). Käsitletud ainekavateemadeks olid:

- perekond ja kodu (2. tekst)
- keskkond, Eesti, maailm; loodus ja looduskaitse (3. tekst)
- õpitavat keelt kõnelevad maad: kultuur (1. ja 2. tekst)
- igapäevased tegevused: tervislikud eluviisid (1. tekst), teenindus (2. tekst).

Ka lugemisosa koosnes kolmest ülesandest, mille 32 üksiküsimuse õige sooritamine andis 20 punkti. Lugemisosa kogupikkus oli 1160 sõna.

	2004	2005	2006	2007
Eksaminandide arv	63	80	57	36
Keskmine tulemus punktides	15	13,5	15	16,7
Keskmine sooritusprotsent	75,0	67,5	75,0	83,5
Kõrgeim sooritusprotsent	92,5	100	97,5	100
Madalaim sooritusprotsent	36,3	19	19,5	45

Tabel 11. Lugemisosa tulemused 2004–2007

Tabelist 11 on näha, et 2007. a riigieksami lugemistulemused on nelja aasta lõikes kõrgeimad. Üheks põhjuseks on kindlasti väiksem eksaminandide arv, teisalt võib see viidata paranenud lugemisoskusele või ka kergematele ülesannetele.

	Üldine M/N	Gümnaasium	Suur- linna kool	Teenindus- piirkonnata kool	Eesti õppe- keelega kool	Vene õppe- keelega kool
Eksami- nandide arv	36 9 (25,0%) / 27 (75,0%)	34 (94,4%)	13 (36,1%)	21 (58,3%)	27 (75,0%)	9 (25,0%)
Keskmine tulemus	16,7 (83,5%) 17,5 (87,8%) / 16,4 (82,1%)	16,7 (83,5%)	16,3 (81,4%)	16,9 (84,4%)	17,4 (87,0%)	14,6 (73,2%)
Keskmise tulemuse usaldus- vahemik	15,9–17,6 16,4–18,8 / 15,3–17,5	15,8–17,6	14,4–18,2	16,0–18,0	16,7–18,1	11,9–17,4
Madalaim tulemus (%)	47 75 / 47	45	53	47	62	47
Kõrgeim tulemus (%)	100 96,8 / 100	100	96,8	100	100	90,6
Standard- hälve	2,5 1,5 / 2,7	2,6	3,1	2,1	1,7	3,5

Tabel 12. Lugemisosa tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

Nii nagu kuulamisosa puhul said ka lugemisosa ülesannetega kõige paremini hakkama teeninduspiirkonnata kooli lõpetaja neiu ja täiskasvanute gümnaasiumi ainuke eksami valinu ning eesti õppekeelega teeninduspiirkonnata koolide noormehed. Sarnaselt kuulamisosaga jäid vene õppekeelega koolide eksaminandidel ka lugemisosa keskmised tulemused võrreldes eesti õppekeelega koolide lõpetanutega madalamaks, kuid ka siin ei ole erinevus statistiliselt oluline. Põhjustest oli juttu juba kuulamisosa üldtabeli juures (vt teksti tabel 9 järel). Lugemisosa ülesannetega tervikuna tulid aga vene õppekeelega eksaminandid hästi toime ja soorituste tase oli ühtlasem kui kuulamisosa puhul.

	1. ülesanne	2. ülesanne	3. ülesanne
Keskmine sooritusprotsent	83,7	81,4	84,2

Tabel 13. Lugemisosa ülesannete keskmised sooritusprotsendid

Eeltestimiste ja eksamikomisjoni arvamuse põhjal olid ülesanded järjestatud raskusastme järgi kergemalt raskemale. Tegelikuses osutus eksaminandidele kergemaiks 3. ülesanne, sellele järgnesid 1. ja siis 2. ülesanne.

Esimene ülesanne (2 osa, 11 üksiküsimust)

Tegemist oli autentse ajakirjandusliku tekstiga, mida oli lühendatud. Sisult oli tekst väga konkreetne, sisaldades peamiselt enamesinevaid sõnu ja lihtlauseid. Teemavaldkonnaks oli tubakas, suitsetamine, tervislikud eluviisid. Eksamit ettevalmistava komisjoni hinnangul vastas ülesanne EN keeleoskustasemele B1. Ülesanne koosnes kahest osast. 1. osa moodustasid kolm valikvastusküsimust, mis kontrollisid tekstist üldist arusaamist. Enim eksiti 1. küsimuse puhul. Küsitud oli tekstitüüpi, õigeks vastuseks oli B-lõik ajaleheartiklist (*un extrait des médias*), millele selgesti viitas ka märges teksti lõpus. Ometi valisid ligi pooled eksaminandid vastusevariandi A (*les résultats officiels d'une enquête*). Ilmseselt oli tegu pealiskaudse lugemisega, viimasele lausele teksti all tähelepanu ei osutatud. Et 1. ülesande 1. osa sisaldas vaid kolm küsimust, jäi ka sooritusprotsent madalaks (olles siiski kõrge – 79,6, madalaimaks punktiarvuks oli 0) tõmmates allapoole ka ülesande lahendusprotsendi tervikuna. 2. osa

ülesandest koosnes õige-vale tüüpi küsimustest, mis kontrollisid tekstist täpset arusaamist. Lisaks õige-vale küsimustele vastamisele pidid eksaminandid oma vastusevalikut põhjendama, leides tekstist ja pannes kirja vastust kinnitava lause või lauselõigu. Eksaminandid said ülesandega väga hästi hakkama, sooritusprotsent oli kõikidest lugemisosa ülesannetest kõrgeim – 87,5. Vastavalt eksamit ettevalmistava komisjoni eeldusele aitas selline kombineeritud ülesanne vältida juhuslike vastuste andmist õige-vale vastusvariantide puhul ja tõstis sooritustaset. Asjatuks osutus kartus, justkui võiks uus ülesandetüüp põhjustada rohkem eksimusi. Siiski tekkisid antud ülesande puhul mõned probleemid. Nii oli kolmes eksamitöös vastatud, et 10. väide (*Les enfants ont généralement déjà fumé au collège*) on vale, ehkki vastavalt tekstile oleks korrektne vastus olnud, et antud väide on tõene. Vastust oli aga õigustatud tekstist võetud väitega *La première cigarette est de 11 ans*, mis oli korrektne. Sellisel juhul ei olnud eksaminandid tegelikult tekstist aru saanud (ei teadnud ilmselt, et *collège* tähendab põhikooli), kuid ülesande ülesehitus võimaldas neil saada punkti. Selliseid juhtumeid oli veel mõningaid. See tähendas, et eksaminand võis saada punkti ilma teksti tegelikku tähendust lõpuni mõistmata.

Teine ülesanne (12 üksikküsimust)

2. ülesandes oli kasutatud sisult abstraktset ilukirjanduslikku teksti. Teemavaldkonnaks oli isiklik /avalik elu, teemaks sisseostud. Teksti sõnavara oli lai, laused olid pikad, tekstis oli palju rindlauseid. Ülesande tase vastas eksamitööd ettevalmistava komisjoni hinnangul EN keeleoskustasemele B2. Tüübilt oli tegemist õige-vale-info puudub ülesandega, mille edukaks täitmiseks pidi lisaks õige info leidmisele oskama ka järeldada ja tuletada. Ülesande sooritusprotsent oli väga hea, sellega said hästi hakkama kõik eksaminandid. Kõige rohkem eksiti 21. küsimusele vastamisel (keskmine lahendus 58%), kui valiti vastus "NSP/info puudub", ehkki õige vastus oli "*faux/vale*". Korrektne vastus nõudis kogu teksti mõistmist ja üksikasjalikku lugemist.

Siinkohal on huvitav märkida, et samalaadne ülesanne oli ka 2006. a eksamitöös (ilukirjanduslik tekst, valikvastusküsimustega ülesanne), kuid siis jäi sooritusprotsent tunduvalt madalamaks – 66,2. Erinevuse peamisteks põhjusteks olid arvatavasti teemade erinevus (2006. a tekst puudutas oksjonisaalis toimuvat ja oli eksaminandidele kindlasti mitte nii igapäevane kui 2007. a tekst, mis rääkis sisseostudest supermarketis), tekstide stiililine erinevus (2006. a tekst oli lühike ja tihe, 2007. a tekst oli sisu poolest hõredam) ja asjaolu, et 2007. a lugemisosas kasutatud ilukirjanduslik tekst moodustas omaette terviku, samal ajal kui 2006. a tekst näis veidi kontekstist väljarebituna. Seega ei saa teha kindlat järeldust, nagu oleks eksaminandidel raskusi nende tasemele vastava prantsuskeelse proosateksti mõistmise ja tõlgendamisega.

Kolmas ülesanne (9 üksikküsimust)

Tegemist oli kirjeldava ajakirjandusliku tekstiga. Teemavaldkonnaks oli avalik elu: keskkonnakaitse, loodushoid. Sõnavara oli küllaltki lai, kuid tekst koosnes põhiliselt nõ lihtsatest liitlausestest. Eksamitööd ettevalmistava komisjoni hinnangul vastas ülesanne EN keeleoskustasemele B2. Ülesandetüübiks oli pangaga lünkülesanne: lauselõigud pidi lünkadesse sobitama. Ülesande edukaks sooritamiseks tuli eksaminandil mõista teksti nii tervikuna kui ka detailselt ja saada aru teksti loogikast. Ehkki sooritusprotsendi järgi (84,2) osutus ülesanne kolmest kergeimaks, eristas just see kõige paremini tugevamaid ja nõrgemaid eksaminande. Viimased eksisid enim sarnaste väljendite lünkapaigutamisel, ajades nt omavahel segamini väljendid B (*pour donner des leçons*) ja G (*alors on leur donne des idées*).

2007. a riigieksami lugemisosa tulemused tervikuna viitavad sellele, et gümnaasiumilõpetajad oskavad hästi lugeda prantsuskeelseid jutustavaid tekste, leida neist detaile ja mõista ka tekstide varjatumat mõtet. 2007. a lugemisosa sooritustaset võis tõsta ka asjaolu, et kõigi kolme ülesande puhul oli tegemist jutustavate tekstidega. Kolmel eelneval aastal oli ülesannete puhul kasutatud erinevat tüüpi tekste.

2.4. Keelestruktuuride osa

Keelestruktuuride osa kontrollib eelkõige grammatikapädevust e eksaminandi teadmisi keele grammatilistest ressurssidest ja tema oskust neid ressursse kasutada (vt keeleteadmised REKKi kodulehel). Euroopa Nõukogu raamdokumendi kohaselt valdab B2 tasemel keeleoskaja keelt piisavalt, et kirjeldada midagi selgelt, väljendada seisukohti ja esitada argumente, ilma et otsiks liialt sõnu; kasutab keerulisi lausestruktuure; ta valdab grammatikat suhteliselt hästi, ei tee arusaamatusi põhjustavaid vigu.

2007. a riigieksami keelestruktuuride osa koosnes 40 üksiküsimusest, mis jagunesid kolme ülesande vahel.

	Üldine M/N	Gümnaasium	Suur- linna kool	Teenindus- piirkonnata kool	Eesti õppe- keelelega kool	Vene õppe- keelelega kool
Eksami- nandide arv	36 9 (25,0%) / 27 (75,0%)	34 (94,4%)	13 (36,1%)	21 (58,3%)	27 (75,0%)	9 (25,0%)
Keskmine tulemus	14,2 (71%) 16,5 (82,5%) /13,4 (67,1%)	14,4 (72%)	13,6 (67,9%)	14,9 (74,4%)	15,2 (75,8%)	11,3 (56,4%)
Keskmise tulemuse usaldus- vahemik	13,0–15,4 15,1–17,9 /12,0–14,9	13,2–15,5	11,0–16,2	13,7–16,0	14,2–16,1	7,7–14,9
Madalaim tulemus (%)	30 70 / 30	6	30	50	48	30
Kõrgeim tulemus (%)	95 95 / 90	19	90	95	95	85
Standard- hälve	3,5 1,8 / 3,6	3,29	4,3	2,5	2,4	4,7

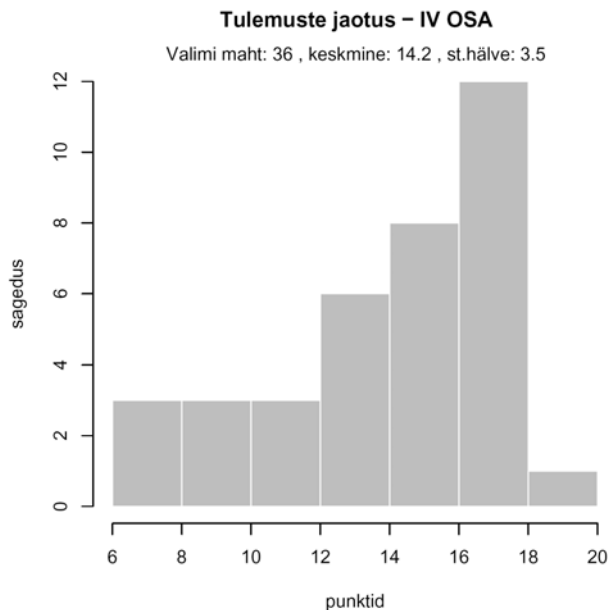
Tabel 14. Keelestruktuuride osa tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

Nii nagu keelestruktuuride osa üldine keskmine lahendusprotsent (71%) on madalam kogu eksami üldisest keskmisest lahendusprotsendist (77,5%), jäävad ka sooritused erinevate gruppide sees selles osas alla tervikeksami tulemustele. Kõige väiksem on see vahe (3,4%) meessoost eksaminandide grupis, kelle keskmine lahendusprotsent on erakordselt kõrge (82,5%). Naissoost eksaminandide puhul on see vahe 7,6%, selles rühmas on keelestruktuuride osa keskmine lahendusprotsent 67,1%. Meessoost eksaminandide seast tuleb ka kõige kõrgem tulemus (19 punkti), tegemist on väga tugeva ja ühtlase tasemega rühmaga (vahe kõrgeima ja väikseima tulemuse vahel on 25% ja standardhälve vaid 1,8). Naissoost eksaminandide hulgas on erinevused tunduvalt suuremad (vahe kõrgeima ja madalaima tulemuse vahel on 60% ja standardhälve 3,6). Keskmiste tulemuste usaldusvahemik näitab, et erinevus mees- ja naissoost eksaminandide tulemuste vahel on statistiliselt oluline.

Erinevused eesti- ja venekeelsete rühmade vahel on samuti enam-vähem korrelatsioonis eksami üldtulemustega. Erinevus eesti ja vene õppekeelelega eksaminandide keskmiste lahendusprotsentide vahel ei ole ka keelestruktuuriosas statistiliselt oluline, kuid vene õppekeelelega eksaminandide tulemused on rohkem hajutatud kui eesti õppekeelelega eksaminandidel (standardhälve vastavalt 4,7 ja 2,4).

Ainsate võrreldavate kooli asukohatüüpide puhul (suurlinnakoolid ja teeninduspiirkonnata koolid) näitavad vastavad usaldusvahemikud, et erinevus nende kahe rühma keskmiste tulemuste vahel ei ole statistiliselt oluline.

Kokkuvõttes võib öelda, et kõikide vaadeldud rühmade puhul erinevused eksami üldtulemuste põhjal eristunud tugevamate ja nõrgemate rühmade vahel võimenduvad suuremal või vähemal määral keelestruktuuride osa tulemustes. Sellest võib järeldada, et keelestruktuuride osal on suhteliselt oluline kaal tugevamate ja nõrgemate eksaminandide eristamises.

Joonis 2. Keelestruktuuride osa tulemuste jaotusköber 2007

Selle osa tulemuste jaotusköber ei erine oluliselt kogu eksami tulemuste jaotusköberast.

	1. ülesanne (max 9 punkti)	2. ülesanne (max 7 punkti)	3. ülesanne (max 4 punkti)
Keskmine sooritusprotsent	74,9	65,6	79,9
Kõrgeim tulemus sooritusprotsent	100	93	100
Madalaim sooritusprotsent	44	0	25

Tabel 15. Keelestruktuuri ülesannete tulemuste võrdlus

Kõige paremini lahendati **kolmas ülesanne** (keskmine tulemus 79,9%), mis oli küll teema ja esitusviisi poolest uudne, kuid ülesandetüüp (valikvastusküsimustega lünkülesanne) on ilmselt üks lihtsamaid, kuna ei nõua eksaminandidel aktiivset vormimoodustust. Selles ülesandes kontrollitud lauseseeoste kasutamine sõltuvalt lause tähendusest ja grammatilisest konstruktsioonist ei tundu seega ka eksaminandidele suuremaid raskusi valmistavat. Üksiküsimuste tasandil ületas praktiliselt kõikide küsimuste sooritus 67%, vaid üks küsimus jäi sellest tasemest allapoole (64%), kusjuures kaks küsimust (nr 36 ja nr 38) lahendati sajaprotsendiliselt. Samas eristasid selle osa kaheksast küsimusest viis hästi tugevama ja nõrgema grupi eksaminandide tulemusi.

Ka **esimese ülesande** keskmine lahendus (74,9%) on kõrgem kogu selle eksamiosa keskmisest lahendusprotsendist (71%), jäädes siiski alla eksami üldisele lahendusprotsendile (77,5%). Ülesande aluseks oli kohandatud elulooteemaline ilukirjanduslik tekst, milles esineb sagelikasutatav sõnavara, oli kasutatud liht- ja lihtlauseid. See ülesandetüüp (pangaga lünk) on läbi aastate kordunud ning ka selles ei tule eksaminandil ühtegi vormi aktiivselt moodustada. Ülesandega kontrolliti oskust seotud tekstis kasutada erinevaid artikleid, ees-, side- ja asesõnu, üks valik oli antud rohkem. 18 küsimusest ületas 12 küsimuse lahendus 67%, kusjuures 1. ja 3. küsimusele vastati sajaprotsendiliselt õigesti, sooritusprotsendiga üle 90 oli veel kolm küsimust. Alla 33%-lise lahendatusega oli vaid üks küsimus (nr 12). Optimaalse sooritusprotsendiga 33%–67% oli selles ülesandes seega vaid viis küsimust. Samas 10 küsimust eristasid hästi või väga hästi nõrgemat ja tugevamat rühma.

Nii 1. kui ka 3. ülesandes saavutati ka maksimaalne võimalik tulemus.

Ootuspäraselt oli kõige madalama sooritusprotsendiga (65,5) keelestruktuuride osa **teine ülesanne**. Ülesande aluseks oli kasutatud kirjeldavat, enamasti lihtsa sõnavara ja lihtlausetega teksti kultuuriliste erinevuste teemal. Eksaminandi ülesandeks oli moodustada konteksti sobiv verbivorm, eksida oli võimalik nii vormi moodustamisel kui õige verbivormi valikul. Maksimaalset tulemust (7 punkti) ei saavutanud ükski eksaminand ja selles ülesandes esines ka tulemus 0 punkti. Kokku koosnes ülesanne 14 küsimusest, millest 11 eristasid hästi või väga hästi tugevamaid eksaminande nõrgematest.

	2004	2005	2006	2007
Eksaminandide arv	63	80	57	36
Keskmine tulemus punktides	15	15,1	13,4	14,2
Keskmine sooritusprotsent	75,0	75,5	67,0	71,0
Kõrgeim sooritusprotsent	95	100	95	95
Madalaim sooritusprotsent	28	8	18	30

Tabel 16. Keelestruktuuride osa tulemused 2004–2007

Viimase nelja aasta tulemusi (vt tabel 2 ja 16) võrreldes on näha, et keelestruktuuride osa keskmine lahendusprotsent jääb tavaliselt umbes 5% võrra maha eksami üldisest keskmisest sooritusprotsendist ning on seega säilitanud oma raskusastme teiste eksamiosade suhtes. Ainsaks erandiks on siin 2005. a, kui keelestruktuuride osa lahendusprotsent (75,5) ületas eksami üldise keskmise (74,5%) ja kui saavutati ka erandlikult maksimaalne tulemus (20 punkti). Samas oli 2005. a minimaalne tulemus aastate lõikes kõige madalam (8%), st ulatus kõrgeima ja madalaima tulemuse vahel (92%) oli kõigi aastate suurim. Selline taseme ebahütlus on ilmselt osaliselt selgitatav eksaminandide rekordilise arvuga 2005. aastal. Samas oli selle eksamiosa keskmine lahendusprotsent võrreldav teiste aastate keskmiste lahendusprotsentidega.

Vaatleme nüüd mõningaid probleemsemaid üksiküsimusi.

25. küsimuses tuli eksaminandil moodustada konteksti sobiv verbivorm lauses: C'étais un choc que je **n'oublierai jamais / je n'ai jamais oublié / je ne vais jamais oublier**. Selle lause puhul loeti õigeks nii tuleviku (*futur simple*, *futur proche*) kui mineviku (*passé composé*) ajavorm. Kõige levinumaks eksimuseks selles osas oli oleviku ajavormi kasutamine ilmselt tuleviku tähenduses. See on viga, mis kipub korduma eriti eesti õppekeelega õppuritel, kelle emakeeles puuduvad spetsiaalsed tuleviku ajavormid ja oleviku kasutamine vastavates kontekstides tundub loomulik. Seetõttu oleks õppeprotsessis kasulik ilmselt seda probleemi õpilastele rohkem teadvustada. Veel on siin üksikutel juhtudel pakutud konditsionaali (*conditionnel présent*) ja imperfekti (*imparfait*) vorme või eksitud tuleviku vormi moodustamisel.

Üsna sageli on eksitud ka sõnajärgjega. Kuna soovitud verb oli eksamitöös esitatud infinitiivi kujul (*ne jamais oublier*), siis olid paljud eksaminandid jätnud sõnajärje samaks ka tuleviku aega kasutades (**ne jamais oublierai*). Siin pole niisiis tegemist verbivormi kasutamise- või moodustamisveaga, vaid pigem eksimusega määrsõna kasutamisel.

Mainida võiks veel üht küsimust, mille lahendusprotsent polnud küll kõige madalam (56%), kuid mille puhul tugevama rühma eksaminandid eksisid sagedamini kui nõrgema rühma eksaminandid ja millel seetõttu oli väga väike eristusjõud. See oli keelestruktuuriosa 2. ülesande 20. küsimus: Quand *je suis venue* à Paris pour la première fois, en 1985, *j'ai trouvé* que les gens *sentaient* mauvais dans le métro. Küsimus puudutab arvamusverbi *trouver*, mis pidi lauses olema *passé composé* ajavormis, kuna tegevuse algus langeb kokku subjekti *je* Pariisi tulekuga. Siin oli eksitud peaaegu eranditult mitte vormi moodustamisel, vaid õige verbiaja valikul, kusjuures pakutud oli enamasti imperfekti (*imparfait*) ajavormi. Vastuolu selle küsimuse lahendamisel tuleneb arvatavasti sellest, et nõrgemasse rühma kuulusid suures osas vene õppekeele eksaminandid, kelle emakeeles esinev analoogiline aspektivastandus aitab neil ilmselt paremini eristada prantsuse minevikuaegade *passé composé* ja *imparfait* vahelisi erinevusi.

Lisaks kahele eelnevale raskele küsimusele vaatleme ka nelja sellist küsimust, mis lahendati ära sajabrotsendiliselt.

1. ja 3. küsimus

Pangaga lünkülesandes ei tekkinud probleeme kahe lünga täitmisel:

Oscar Wilde est (1) [un] écrivain irlandais. Il est né à Dublin, en 1854, a fait (2) [de] brillantes études, notamment à Oxford (3) [où] il obtient un prix de poésie en 1878...

Esimesel juhul on tegemist umbmäärase artikli tüüpilise kasutusega, teisel juhul siduva asesõna *où* kasutusega kohamääruse asendajana. Mõlemad küsimused puudutavad teemasid, mis tavaliselt keeleõppes juba algtasemel läbitakse. Ilmselt olid ka laused piisavalt lihtsa sõnavara ja ülesehitusega ning seega kergesti mõistetavad.

36. ja 38. küsimus

Eksaminandil tuli valida nelja variandi seast lünka sobiv sidend:

Elle a provoqué un accident **parce qu'**elle roulait trop vite.

[valikud: a) après qu'; b) parce qu'; c) même si; d) de sorte qu']

Pierre est parti en Allemagne, **c'est pourquoi** vous ne le verrez plus.

[valikud: a) pour que; b) par contre; c) c'est pourquoi; d) même]

Mõlema küsimuse puhul on nii õige variandi kui teiste valikute puhul tegemist argikeeles väga levinud sidenditega, mis olid ka kõikidele eksaminandidele tuttavad. Teisalt on ilmselt ka küsimustes esitatud valikud tähenduslikult piisavalt selgesti eristatud.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et keelestruktuurid on prantsuse keele riigieksamil kuulunud läbi aastate raskemate eksamiosade hulka ning aidanud eristada üsna selgelt nõrgema ja tugevama tasemega eksaminande. Eksamiosa erinevatest ülesannetest valmistab jätkuvalt kõige suuremaid raskusi verbivormide moodustamise ja verbiaegade kasutamise osa, millele tuleks ilmselt ka eksamiks valmistumisel kõige enam tähelepanu pöörata.

2.5. Suuline osa

Lisaks RÕKi ainekavale lähtus eksamit ettevalmistav töögrupp EN keeleoskustaseme B2 kirjeldusest, millele vastavalt antud tasemele jõudnud keeleõppija suudab suhelda üsna ladusalt ja spontaanselt, mis võimaldab olla dialoogis emakeelt kõnelejatega, ilma et kumbki pool oleks pinges. Samuti oskab ta rõhutada talle olulisi sündmusi ja kogemusi, esitada ja selgitada oma vaateid, põhjendada ja argumenteerida.

2007. a riigieksami suulise osa keskmiseks tulemuseks jäi 17,9 punkti (89,6 %), mis on praktiliselt sama võrreldes eelmiste aastate riigieksamitel saavutatud tulemustega. Kõikides osaoskustest on suuline läbi aastate kõige kõrgema sooritusprotsendiga.

	2004	2005	2006	2007
Eksaminandide arv	66	82	57	36
Keskmine tulemus punktides	17,3	17,9	18,1	17,9
Keskmine sooritusprotsent	86,5	89,5	90,5	89,5
Kõrgeim sooritusprotsent	100	100	100	100
Madalaim sooritusprotsent	50	65	70	65

Tabel 17. Suulise osa tulemused 2004–2007

Võrreldes kirjutamisosaga, mille keskmine tulemus on oluliselt madalam, võib suulise osa kõrgemale tulemusele kaasa aidata selliste strateegiate kasutamise võimalus nagu näiteks ümbersõnastamine, pikem seletus puuduva sõna või väljendi asemel. Prantsuse keeles on kindlasti oma osa ka asjaolul, et grammatilised nüansid (õiged ühildumised nagu nt tegusõnade pikad, aga mitte hääldatavad lõpud, naissoo ja mitmuse lõpud), mis häälduses ei kajastu, ei saa mõjutada maksimumpunktide saamist, sest suuline tekst on ladus ja kuulates grammatiliselt korrektne.

	Üldine M/N	Gümnaasium	Suur- linna kool	Teenindus- piirkonnata kool	Eesti õppe- keelega kool	Vene õppe- keelega kool
Eksami- nandide arv	36 9 (25,0%) / 27 (75,0%)	34 (94,4%)	13 (36,1%)	21 (58,3%)	27 (75,0%)	9 (25,0%)
Keskmine tulemus	17,9 (89,5%) 19,2 (96,0%) / 17,5 (87,5%)	18,0 (90,0%)	17,7 (88,5%)	18,2 (91,0%)	18,7 (93,7%)	15,4 (77,2%)
Keskmise tulemuse usaldus- vahemik	17,2–18,7 18,4–20,1 / 16,5–18,4	17,3–18,8	16,3–19,1	17,2–19,1	18,2–19,3	13,3–17,6
Madalaim tulemus (%)	65,5 85,0 / 65,0	65,0	65,0	65,0	80,0	65,0
Kõrgeim tulemus (%)	100	100	100	100	100	100
Standard- hälve	2,3 1,1 / 2,4	2,2	2,3	2,1	1,3	2,8

Tabel 18. Suulise osa tulemused eksaminandi soo, koolitüübi, koolide asukohatüübi ja õppekeele järgi

Nii nagu kirjalikes osades (kuigi statistiliselt oluliselt vaid keelestruktuuriosas) nii ka suulises osas oli noormeeste keskmine tulemus parem kui neidude keskmine tulemus (vt tabel 18) nii vene kui ka eesti õppekeelega eksaminandide puhul. See näitab eelkõige, et 2007. a prantsuse keele eksami valinud 9 noormehe hulgas ei olnud ühtegi teistest tunduvalt nõrgemal tasemel eksaminandi, 27 neiu hulgas oli seevastu nii nõrgemaid kui tugevamaid.

Suulise osa keskmiste tulemuste usaldusvahemikud näitavad, et kuigi teeninduspiirkonnata koolide lõpetajate sooritusprotsent on veidi kõrgem kui seda suurlinnakoolide lõpetajatel, ei ole erinevus statistiliselt oluline. Madalaim sooritusprotsent on mõlema koolitüübi eksaminandidel sama – 65. Ka see rõhutab, et eksamil osalenud suurlinna ja teeninduspiirkonnata koolide lõpetajad olid oma suuliselt ettevalmistuselt võrdsed.

Suulise osa teemade valik kattis sellel aastal järgmisi õppekava teemasid:

1. Keskkond, Eesti, maailm: Turism (punkte keskmiselt 16,3; keskmine sooritusprotsent 81,5);
2. Igapäevased tegevused: Igapäevane elu (punkte keskmiselt 17,1; keskmine sooritusprotsent 85,6);
3. Õppimine ja töö: Elukutsed (punkte keskmiselt 18,9; keskmine sooritusprotsent 94,4);
4. Sõbrad: Ühiskond (punkte keskmiselt 18,8; keskmine sooritusprotsent 94,0);
5. Harrastused ja kultuur: Vaba aeg ja meelelahutused (punkte keskmiselt 17,7; keskmine sooritusprotsent 88,5);
6. Igapäevad tegevused: Tervislikud eluviisid (punkte keskmiselt 18,3; keskmine sooritusprotsent 91,3).

Suulise osa hinnatavaid aspekte teemade kaupa vaadates näeme, et kõige rohkem saadi punkte teema „Igapäevane elu“ eest, väikseim oli punktide arv turismi teema eest. Eksaminandide väga väikese arvu tõttu ei võimalda antud tulemused teha mingeid järeldusi nimetatud teemade omandatuse või mitteomandatuse kohta erinevates rühmades.

Suuline osa koosnes eksaminandi lühikesest enesetutvustusest, mida ei hinnata, ning kahest hinnatavast osast – monoloogist ja sellele järgnevast vestlusest monoloogi teemal ning rollimängust. Teist aastat kasutusel olnud rollimäng kulges pingevabamalt kui esimesel aastal. Tuntavalt olid nii intervjueritavad kui intervjuerijad selleks rohkem valmis ning oma rollides loomulikumad. Hinnati kokku nelja aspekti – ülesande täitmist ja interaktiivsust, väljendusoskust, grammatilist korrektsust ning hääldust ja intonatsiooni.

	Keskmine tulemus punktides	Keskmine tulemus protsentides
Ülesande täitmine ja interaktiivsus	4,7	94,4
Väljendusoskus	4,3	85,6
Grammatiline korrektsus	4,2	83,9
Hääldus ja intonatsioon	4,7	94,4

Tabel 19. Suulise osa keskmine sooritus aspektide kaupa

Kõige kõrgemad hinded saadi, nagu varasematelgi aastatel, häälduse ja intonatsiooni ning samuti ülesande täitmise ja interaktiivsuse eest. Mõnevõrra madalamaid punkte andsid hindajad väljendusoskuse ja grammatilise korrektsuse eest.

Eksamil osalenud 9 noormeest saavutasid ka eraldi aspektides neidudest kõrgemaid tulemusi, 1. ja 4. aspektis oli noormeeste tulemuseks 100% võimalikust, 2. ja 3. aspekti sooritus oli üle 90%. Neidude kõrgeimad protsendid 1. ja 4. aspektis ulatusid üle 90% ning 2. ja 3. aspektis üle 80%. Seega olid mõlema grupi tulemused väga head.

Vene ja eesti õppekeelega koolide keskmised tulemused aspektide kaupa erinesid rohkem, jäädes eesti koolide puhul vahemikku 88,9% (3. aspekt)–97,8% (1. ja 4. aspekt), ning vene õppekeelega koolide puhul vahemikku 68,9% (3. aspekt)– 84,4% (1. ja 4. aspekt).

Kokkuvõtteks võib öelda, et kõik eristatavad grupid sooritasid suulise osa hästi või väga hästi, mis näitab veelkord, et eksamile olid tulnud tugevam ja motiveeritum osa prantsuse keelt õppivatest gümnaasiumilõpetajatest.

3. KOKKUVÕTTEKS

	2004	2005	2006	2007
Kirjutamine	69,9	59	69,5	69,2
Kuulamine	88,3	80,7	73,6	73,9
Lugemine	77,9	67,6	75,2	83,6
Keelestruktuur	74,8	75,7	66,9	71
Rääkimine	85,6	89,5	90,6	89,5
Kogu eksamitöö	79,6	74,5	75,2	77,5

Tabel 20. Eksamiosade keskmised tulemused 2004–2007

Erinevate eksamiosade keskmiste tulemuste võrdlus nelja aasta lõikes näitab, et kõige kõrgema lahendusprotsendiga on olnud suuline osa. Nii ka 2007. a saavutati selles keskmiselt 89,5%. Vaid 2004. a jäi see alla kuulamisosa keskmisele tulemusele, kuid oli siiski kõrgem eksami üldisest keskmisest sooritusest. Kirjutamisosa seevastu on üldiselt kõige madalama lahendatavusega, kuigi keelestruktuuride osa tulemused jäävad sageli selle tulemuse lähedale ning 2006. a oli keelestruktuuride osas isegi madalam lahendusprotsent. Need kaks osa tunduvad seega eksaminandidele läbi aastate kõige enam raskusi valmistavat. Lugemis- ja kuulamisosa on viimase kahe aastaga nõ kohad vahetanud: kui 2004. ja 2005. a ületasid kuulamisosa tulemused eksami üldise keskmise tulemuse ja lugemisosa tulemused jäid sellele alla, siis 2006. ja 2007. a on vastupidi kuulamisosa muutunud eksaminandide jaoks raskemaks ja lugemisosa tulemused võrdsustunud eksami üldise keskmise lahendusega (2006) või isegi selle ületanud (2007).

Koolides tuleks kirjutamisoskuse arendamisel rohkem tähelepanu pöörata lisaks sõnavaralise poole arendamisele ka teksti konstrueerimisele ja erinevate sidussõnade ja väljendite võimalikule kasutamisele ühelt lõigult teisele üle minnes.

Kuulamisoskuse arendamisel tuleks rohkem tähelepanu pöörata kuulatava teksti põhjal märkmete tegemisele, seejuures õpilastele meelde tuletades, et kirjutamist nõudvate kuulamisülesannete puhul ei hinnata õigekirja, kui see ei muuda sõna tähendust.

Keelestruktuuri osa on riigieksamil kuulunud läbi aastate raskemate eksamiosade hulka ning selle erinevatest ülesannetest valmistab jätkuvalt kõige suuremaid raskusi verbivormide moodustamine ja verbiaegade kasutamine.

Kõikumised eksamiosade lahendusprotsentides tulenevad kahtlemata väga erinevatest põhjustest, milles ühelt poolt mängib oma osa ülesannete raskusastme varieerumine ja uudsus läbi aastate ning teiselt poolt vastavatele osaoskustele pööratud tähelepanu eksamiiks valmistumisel koolides. Samas

väärrib tähelepanu, et need varieerumised pole oluliselt mõjutanud eksami üldist keskmist tulemust, mis on viimase nelja aasta lõikes suhteliselt stabiilsena püsinud.

Kuigi prantsuse keele õppijate arv gümnaasiumides on viimastel aastatel pidevalt kasvanud, on see toimunud pigem C-keele arvel, mis ei võimalda ilmselt prantsuse keeles jõuda riigieksamil nõutava tasemeni. Ometi tekib küsimus, miks isegi prantsuse keelt A-keelena õppinud gümnaasiumilõpetajad valivad kohustuslikuks riigieksamiks sageli mõne muu võõrkeele, esmajoones inglise keele. See taandub tegelikult küsimusele, miks need abituriendid tunnevad ennast inglise keeles kindlamini, ehkki nad on seda õppinud vaid B- või C-keelena. On selge, et õpilase valikut motiveerib eelkõige võimalikult kõrge tulemus, mis võimaldaks asuda õppima soovitud erialal kõrgkoolis. Nii on prantsuse keele riigieksami sooritajate arvu vähenemine kindlasti seotud kõrgkoolide vastuvõtutingimuste muutumisega viimastel aastatel, eriti sisseastumiseksamite kaotamisega enamikul erialadest ja lävendipõhise vastuvõtu sisseseadmise, mis on oluliselt suurendanud riigieksamite tulemuste kaalu lõpetajate tulevikuväljavaadetes ja edasises hariduskäigus. Praegu tundub, et prantsuse keele riigieksami valivad eelkõige need lõpetajad, kes soovivad otseselt siduda oma tuleviku prantsuse keelega, kas siis prantsuse keele erialal Eestis või muul erialal mõnes prantsuskeelses riigis. Need on reeglina gümnaasiumilõpetajad, kelle õpijõudlus prantsuse keeles ja sageli ka teistes õppeainetes on üle keskmise.

Küsimus, kuidas motiveerida gümnaasiumilõpetajaid valima prantsuse keele riigieksamit, sealhulgas hajutada hirmu prantsuse keele eksami ees, peaks ilmselt huvitama kõiki prantsuse keele õpetamisega seotud inimesi Eestis, aga samuti neid, kes suunavad laiemalt võõrkeelepoliitikat, mis peaks Euroopa kontekstis liikuma pigem multikeelsuse suunas.